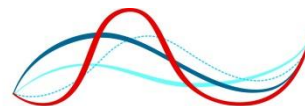

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

**Izvještaj o strukturi poljoprivrednih gospodarstava – stanje
1. lipnja: pravne osobe, obrtnici i obiteljska poljoprivredna
gospodarstva (PO-22/STR)**

za 2016.

Organizacijska jedinica: Služba proizvodnih i strukturnih
statistika poljoprivrede

Priredio: Predrag Cvjetićanin

ožujak 2021.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha statističkog istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava jest dobiti što preciznije podatke o stanju u hrvatskoj poljoprivredi s obzirom na važnost te grane za hrvatsko gospodarstvo. Dobiveni podaci bit će pokazatelj koji će lokalnoj i državnoj vlasti omogućiti točnije definiranje problema u toj grani i u skladu s tim planiranje i donošenje odgovarajućih odluka i pružanje odgovarajuće potpore za razvoj poljoprivrede.

Cilj je istraživanja prikupiti sljedeće podatke:

- o radnoj snazi na obiteljskome poljoprivrednom gospodarstvu
- o upravitelju koji upravlja poljoprivrednim gospodarstvom
- o načinu korištenja zemljišta prema stanju (oranice i vrtovi, trajni nasadi, povrtnjaci, livade i pašnjaci)
- o broju stoke prema stanju
- o ekološkoj poljoprivredi
- o ispaši stoke na gospodarstvu i zajedničkom pašnjaku
- o očekivanim prirodima važnijih usjeva i voća.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravna osnova

Pravila koja upravljaju istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava utvrđena su velikim brojem propisa Vijeća te propisima i odlukama Komisije koji se objavljuju u Službenom listu Europske unije.

Ovo su dokumenti koji sadržavaju sljedeće:

- Uredba (EZ) br. 1166/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i o istraživanju o metodama poljoprivredne proizvodnje i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 571/88
- Uredba Komisije (EZ) br. 1242/2008 od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju tipologije Zajednice za poljoprivredna gospodarstva SL L 335, 13. prosinca 2008., str. 3 – 24
- Uredba Komisije (EU) br. 715/2014 od 26. lipnja 2014. o izmjeni Priloga III. Uredbi (EZ) br. 1166/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i o istraživanju o metodama poljoprivredne proizvodnje, u pogledu popisa obilježja koja treba prikupiti u istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava za 2016. SL L 190, 28. lipnja 2014., str. 8 – 18
- Uredba (EU) br. 378/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1166/2008 u pogledu financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2018. SL L 122, 24. travnja 2014., str. 67 – 69

- Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku (NKPJS) na temelju Uredbe br. 1059/2003 o uspostavljanju zajedničke klasifikacije teritorijalnih jedinica za statistiku, koji je odobren 2003., a izmijenjen i dopunjen 2006. Uredbom br. 105/2007. Četiri dodatne izmjene propisa br. 1888/2005, 176/2008, 31/2011 i 1046/2012, proširene na NKPJS prema deset država članica koje su se 2004. pridružile EU te Bugarskoj, Rumunjskoj i Hrvatskoj

Referencije na nacionalno zakonodavstvo vezano za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gospodarstava:

- Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09., 59/12. i 12/13.)

- Sustav klasifikacije

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

Statistička klasifikacija proizvoda po djelatnostima u Europskoj ekonomskoj zajednici, verzija 2008.

- Koncepti i definicije

Glavni cilj Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava Zajednice jest osigurati zajednički popis obilježja promatranih s pomoću zajedničkih pravila (koje na nalaze na Eurostatovim mrežnim stranicama) te procedura, čime se omogućuje usporedba gospodarstava u cijeloj Europskoj uniji. Kao rezultat uspostavljen je složeni statistički skup podataka.

Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava na temelju popisa ili ona između popisa koja se temelje na uzorku usmjerena su na proizvodnju raznih informacija o konkretnim ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP-a) i pružanje osnove za ponderiranje mreže računovodstvenih podataka farmi (FADN).

Skup obilježja (Uredba (EZ) br. 1166/2008) i definicija (Uredba Komisije br. 1200/2009) definiran je zakonima EU-a.

Tipologija Zajednice (koja na nalazi na Eurostatovim mrežnim stranicama

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Standard_gross_margin_%28SGM%29 i

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Standard_output_%28SO%29

određuje jedinstvenu klasifikaciju gospodarstava u EU. Određuje se na temelju standardne bruto dobiti (do 2007.) i standardnog *outputa* (od 2010. nadalje).

Za svaku biljnu ili životinjsku proizvodnju izračunava se standardna bruto dobit (razlika između standardne vrijednosti proizvodnje i standardnog iznosa nekog od posebnih troškova) ili standardni *output* (prosječne novčane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje cijena na kućnom pragu, u eurima po hektaru ili po grlu stoke).

Tip farme određen je s pomoću relativnog doprinosa različitih proizvodnji u ukupnoj standardnoj bruto dobiti/standardnom outputu na gospodarstvu.

Statističke jedinice

Statistička jedinica jest poljoprivredno gospodarstvo koje ima jedinstveno upravljanje, zajednički se koristi sredstvima za proizvodnju (strojevi, objekti, zemljište) i radnom snagom, a djeluje kao trgovačko društvo, obrt, zadruga ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo.

Također su uključene jedinice koje se ne bave proizvodnjom, ali posjeduju zemljišta koja su u dobrom poljoprivrednom stanju iako se na njima ne proizvodi.

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

U osnovni skup obuhvaćena su sva poljoprivredna gospodarstva koja raspolažu s najmanje 0,40 hektara korištene poljoprivredne površine (KPP-a) i 0,5 stočne jedinice ili:

- manje od 0,40 hektara korištene poljoprivredne površine (KPP), ali imaju:
- najmanje 0,10 hektar voćnjaka, vinograda i/ili maslinika
- površinu rasadnika > 0
- površinu pod povrćem, cvijećem i ukrasnim biljem ili gljivama namijenjenu za tržište
- pčelinje zajednice

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Poljoprivredni instituti, Agronomski fakultet, Ministarstvo poljoprivrede, Vlada Republike Hrvatske

1.1.1. Potrebe korisnika

Korisnici radi formiranja gospodarske politike i raspodjele resursa državnog proračuna

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika u 2015. i rezultati su dostupni na upit.

1.2. Potpunost podataka

Podaci se šalju potpuno u skladu s važećim uredbama Europske komisije.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Dobiveni podaci ponderirani su zbog nejednake vjerojatnosti odabira i neodgovora. Ista metodologija koristi se za sva poljoprivredna istraživanja.

Za ključne varijable (goveda ukupno, muzne krave, ukupno svinje, perad ukupno, ukupno konjoličke životinje, ovce i koze, ukupno obradivo zemljište, žitarice ukupno, povrće, travnjaci,

vinogradi,

voće i plantažni voćnjaci) izračunane su standardne pogreške i koeficijenti varijacije. Postupak procjena napravljen je u SAS-u, postupkom SURVEYMEANS. Stopa odgovora jest udio odgovora među svim valjanim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima. Nevaljana obiteljska poljoprivredna gospodarstva jesu ona koja više ne postoje u vrijeme anketiranja. Stupanj valjanosti jest udio valjanih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava među svim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima odabranima u uzorak.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Koeficijenti varijacije za površinu i stoku:

- žitarice – 2,2%
- suhe mahunarke – 5,8%
- korjenasti usjevi – 3,6%
- krumpir – 4,5%
- šećerna repa – 1,4%
- uljarice – 0,7%
- ostali industrijski usjevi – 4,6%
- zelena krma – 1,5%
- povrće i jagode – 4,7%
- trajni nasadi – 1,3%
- voće umjerenoga klimata – 1,0%
- bobičasto voće – 8,40%
- orašasto voće – 1,81%
- vinogradi – 1,4%
- maslinici – 3,8%
- trajni travnjaci – 7,0%
- goveda – 10,8%
- svinje za rasplod – 2,6%
- svinje za tov – 1,4%
- ovce – 6,7%
- koze – 6,4%
- perad – 2,6%

2.1.2. Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2. Neuzoračka pogreška

Budući da poststratifikacija nije napravljena za ovo istraživanje, pogreške nepravilnog razvrstavanja nisu ocijenjene. Međutim, rezultati istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava pokazuju da nije bilo nikakvih problema s nepravilnim razvrstavanjem.

Državni zavod za statistiku telefonski je naknadno kontaktirao sa svim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima s kojima nije kontaktirao tijekom terenskog rada. Međutim, s nekim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima nije se moglo ni telefonski kontaktirati.

Od ukupnog broja uzorka (24 432), bilo je i gospodarstava koja nisu anketirana iz sljedećih razloga:

- 446 gospodarstava prestalo je s radom
- 504 gospodarstva imaju nepoznat status
- 589 gospodarstava ima status neodgovora.

Također, nije se kontaktiralo s 2,1% od ukupnog uzorka (nije bilo nikoga na navedenoj adresi, nositelj nije bio poznat na toj adresi, adresa gospodarstva bila je nepotpuna i telefonski broj na tim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima nije postojao).

Takva obiteljska poljoprivredna gospodarstva nevaljana su.

Ukupno su 52 obiteljska gospodarstva popisana dva puta. Ona su također nevaljana.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Vjerojatnost podobuhvata u istraživanjima o strukturi poljoprivrednih gospodarstava vrlo je niska jer ne postoji puno novih poljoprivrednih gospodarstava. Smatramo da se broj poljoprivrednih gospodarstava smanjuje, nije isti broj novoosnovanih gospodarstava i gospodarstava koja prestaju s radom, tj. više je onih gospodarstava koja su se prestala baviti poljoprivrednom proizvodnjom. Sva važna nova poljoprivredna gospodarstva uključena su u administrativnim registrima te su stoga uključena u adresare. Također, s pomoću pitanja u upitniku zabilježeni su razlozi za nevaljanost. To nam pomaže u ažuriranju Statističkog registra poljoprivrednih gospodarstava (isključivanje neprihvatljivih obiteljskih gospodarstava iz okvira). Pretpostavljamo da će nam sljedeći popis poljoprivrede dati pravi stupanj nadobuhvata, kada će cijeli okvir opet biti ažuriran. Težinski faktori izračunani su na temelju statusa valjanosti poljoprivrednih gospodarstava, formulom (odgovori + neodgovori + nadobuhvat)/odgovori na razini stratuma.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata jest 3,06%.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Statistika ispravlja moguće pogreške mjerenja s pomoću logičko-računskih kontrola. Nastojimo izbjeći pogreške mjerenja obučavanjem anketara i kontrolora, kontrolom podataka i postupkom validacije. Obilježja koja su kompleksna i za ispitanike i za anketare odnose se na radnu snagu, s obzirom na to da je više od 50% proizvodnje za vlastite potrebe i važnost ostalih korisnih djelatnosti izravno vezanih za gospodarstvo.

Nakon unosa podataka provjeravaju se ekstremne vrijednosti varijabli i, ako je potrebno, ispravljaju.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Jedinica za neodgovor ponovno se ponderira.

Glavni razlozi za neodgovor jest odbijanje iz sljedećih razloga:

- nezadovoljstvo trenutačnom poljoprivrednom politikom u Hrvatskoj,
- problemi s neriješenim vlasništvom (službena procedura vezana za naslijeđe može trajati vrlo dugo)
- opće odbijanje iz drugih razloga.

Rezultati istraživanja ponderirani su kako bi se prilagodili dizajnu uzorka, a za jedinice neodgovora da se proizvedu valjani rezultati za ciljanu populaciju. Jedinica neodgovora obračunava se ponovnim ponderiranjem. Time se automatski prilagođuju ponderi uzorka ispitanika da nadoknade jedinice neodgovora. Dakle, stručnjaci Državnog zavoda za statistiku služili su se osnovnom metodom za podešavanje dizajna uzorka i jedinicu neodgovora te su izračunali težine samo korištenjem modula SAS-baze.

Rizici povezani s neodgovorom niski su zbog vrlo niske stope neodgovora (4,6%).

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Utežena stopa neodgovora jest 4,6%.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.7. Pogreška obrade

Pogreške obrade otkrivene su pri skeniranju tiskanih upitnika. Podaci o broju ispravaka nisu prikupljeni tijekom obrade podataka.

2.2.8. Stopa imputacije

Neutežena stopa imputacije za određene varijable:

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata %
Ekološka proizvodnja	Hrvatska	2

2.2.9. Stopa uređivanja – LRK

Neutežena stopa uređivanja za određene varijable:

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata %
Obilježja strukture gospodarstava	Hrvatska	20

2.2.10. Stopa učinkovitosti – LRK

Stopa učinkovitosti – LRK jest 30%.

2.2.11. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Politika revizije podataka Državnog zavoda za statistiku temelji se na načelima Kodeksa europske statistike.

Politika nadzora Državnog zavoda za statistiku razlikuje tri tipa revizije: redovitu, glavnu i nepredviđenu.

Može se izvršiti i neplanirana revizija istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava u 2016. U svakom slučaju potrebno je obrazložiti razloge revizije (pogreška u izvoru podataka ili izračunima ili zbog neočekivanih promjena u metodologiji ili izvorima podataka).

Na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni i konačni podaci).

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizije podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata jest T + 5 mjeseci.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest T + 16 mjeseci.

3.2. Vremenska određenost

3.2.1. Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost jest 0.

4. Dostupnost i jasnoća

Preliminarni rezultati objavljeni su u tiskanom obliku 4. studenoga 2016.

Konačni rezultati objavljeni su krajem prosinca 2017. Publikacije sadržavaju kratka metodološka objašnjenja, kao što su izvori i metode prikupljanja podataka, obuhvat i usporedivost, definicije i sl. Rezultati sadržavaju sve konačne podatke. Ti podaci dostupni su i na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr.

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Struktura poljoprivrednih gospodarstava – prethodni podaci

Stanje 1. lipnja 2016.

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci

Statistički ljetopis

4.3. Mrežne (on-line) baze podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC Axisu)

Baza podataka za Istraživanje o strukturi poljoprivrednih gospodarstava i metodama poljoprivredne proizvodnje objavljena je na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr.

4.4. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe (NN, br. 137/13.).

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Osnovna metodološka objašnjenja objavljuju se u Priopćenju.

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 10.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Do prekida serije u 2010. došlo je zbog promjene obuhvata jedinica u istraživanju.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka:

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata
Struktura poljoprivrednih gospodarstava	Hrvatska	0

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora:

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata
Struktura poljoprivrednih gospodarstava	Hrvatska	0

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

U okviru istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava u 2016. provedeno je redovito godišnje istraživanje o zasijanim površinama. Uz ovakvu organizaciju proveli smo samo jedno istraživanje i smanjili opterećenost poljoprivrednika. S druge strane, rezultati istraživanja o zasijanim površinama moraju se objaviti znatno prije nego istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava, što predstavlja veće opterećenje za Državni zavod za statistiku.

7.2. Opterećenje

Najviše su opterećene najveće jedinice za koje postoji potpun obuhvat u uzorku za sve faze istraživanja, dok za manje jedinice Odjel uzoraka kontrolira da ista jedinica ne bude uključena u uzorak u više uzastopnih razdoblja.